

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

สืบเนื่องมาจากท่าเรือไออาร์พีซีเป็นทางเข้าออกของวัตถุดิบจนถึงสินค้าของบริษัท ไออาร์พีซีจำกัดมหาชน ท่าเรือไออาร์พีซีเป็นท่าเรือน้ำลึกสากลขนาดใหญ่ที่สามารถรองรับการเทียบเรือบรรทุกวัตถุดิบสำคัญ คือ น้ำมันดิบ ซึ่งเป็นวัตถุดิบสำคัญและจำเป็นต่อการผลิตสินค้าที่เป็นพลังงานหลักของประเทศ และ นำไปสู่กระบวนการผลิตอื่นๆ อันจะก่อให้เกิดผลิตภัณฑ์ที่จำเป็นต่อวงการอุตสาหกรรมมากมายทั้งภายในประเทศ และ ภายนอกประเทศ

ท่าเรือน้ำลึกไออาร์พีซี ตั้งอยู่ที่โรงกลั่นน้ำมัน ไออาร์พีซี จังหวัดระยอง ห่างจากกรุงเทพฯ ไปทางทิศตะวันออกเฉียงใต้ประมาณ 215 กิโลเมตร ท่าเรือมีลักษณะเป็นรูปตัว U มีร่องน้ำลึกเฉลี่ย 19 เมตร ความยาวร่องน้ำ 11.88 ไมล์ หรือ 19.01 กิโลเมตร ความกว้างร่องน้ำเฉลี่ย 200 เมตร มีอุปกรณ์ช่วยในการเดินเรือตลอดร่องน้ำสำหรับเรือบรรทุกน้ำมันดิบขนาดใหญ่ ท่าเรือไออาร์พีซี จังหวัดระยองเป็นท่าเรือน้ำลึกขนาดใหญ่ท่าเรือเดียวในประเทศที่เรือบรรทุกน้ำมันขนาดใหญ่ชื่อเรียกสากลว่า VLCC หรือ Vessel Large Crude Carrier สามารถเทียบท่าและดำเนินการขนถ่ายน้ำมันดิบด้วยท่อส่งขนาด 40 นิ้วป้อนสู่โรงกลั่น ซึ่งต่างจากท่าเรืออื่นๆ ในภูมิภาคเดียวกัน ที่ต้องใช้วิธีนำเรือบรรทุกน้ำมันดิบขนาดใหญ่ผูกทุ่นกลางทะเลที่เรียกว่า SPM หรือ Single Point Mooring และทำการขนถ่ายโดยวิธีสูบลำผ่านระบบท่อใต้ท้องทะเลเข้าสู่โรงกลั่น เช่น โรงกลั่นบริษัทไทยออยล์ อ.ศรีราชา จังหวัดชลบุรี

ท่าเรือไออาร์พีซี ประกอบด้วยท่าเรือ 2 ท่าหลัก คือ

1.ท่าเรือสินค้าปิโตรเคมี และ ปิโตรเลียมเหลว (Liquid & Chemical Terminal) ให้บริการขนถ่ายสินค้าปิโตรเคมี ปิโตรเลียมเหลว และ ก๊าซ ตัวท่ามีความยาวทั้งสิ้น 1,623 เมตร แบ่งออกเป็น 8 ท่าย่อย มีความลึกท่าเทียบเรือได้ระหว่าง 6 – 19 เมตร สามารถรองรับเรือขนาด 1,000 - 300,000 DWT

2.ท่าเรือคอนเทนเนอร์ และ สินค้าทั่วไป (Bulk & Container Terminal) ให้บริการขนถ่ายสินค้าเทกอง และ สินค้าบรรจุตู้คอนเทนเนอร์ ตัวท่ามีความยาวทั้งสิ้น 900 เมตร กว้าง 48 เมตร แบ่งออกเป็น 6 ท่าย่อย มีความลึกท่าเทียบเรือได้ระหว่าง 5-17 เมตร สามารถรองรับเรือขนาด 800 -150,000 DWT.

กิจกรรมที่สำคัญหลักของท่าเรือที่มีลำดับความสำคัญลำดับต้นๆ ที่จะทำให้เกิดการเริ่ม ในกิจกรรมอื่น ๆ ของท่าเรือทุก ๆ ด้าน คือระบบการจัดการกระบวนการนำเรือเข้าเทียบท่าของ ท่าเรือไออาร์พีซี ซึ่ง ณ ปัจจุบันถึงแม้จะมีการดำเนินการอยู่อย่างต่อเนื่อง แต่เนื่องจากการเป็นท่าเรือ น้ำลึกเอกชนที่มีระบบการบริหารจัดการเฉพาะแตกต่างจากท่าเรือของรัฐอื่น การให้บริการนำเรือ เข้าเทียบท่าโดยฝ่ายงานท่าเรือยังประสบปัญหาและ ข้อบกพร่องอันเนื่องมาจากมาจากปัจจัยต่างๆ ทั้ง ภายในฝ่ายท่าเรือ และภายนอกฝ่ายท่าเรือ

ดังนั้น ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาค้นคว้าถึงคุณภาพการให้บริการนำเรือเข้าเทียบ ท่าเรือไออาร์พีซีระของในทัศนะของผู้ใช้บริการ เพื่อให้สามารถพัฒนาปรับปรุงการจัดการให้ สอดคล้องกับยุคสมัย การพัฒนาเทคโนโลยีทางทะเล รวมทั้งความต้องการของผู้ใช้บริการ เพื่อให้ สามารถแข่งขันกับท่าเรืออื่นๆ ในภูมิภาคได้อย่างมีประสิทธิภาพ

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาคุณภาพการให้บริการนำเรือเข้าเทียบท่าเรือไออาร์พีซีระของในทัศนะของ ผู้ใช้บริการ
2. เพื่อเปรียบเทียบคุณภาพการให้บริการนำเรือเข้าเทียบท่าเรือในทัศนะของผู้ใช้บริการ จำแนกตามลักษณะประชากรศาสตร์

สมมติฐานการวิจัย

คุณภาพการให้บริการนำเรือเข้าเทียบท่าเรือในทัศนะของผู้ใช้บริการ จำแนกตามลักษณะ ประชากรศาสตร์แตกต่างกัน

ขอบเขตของการวิจัย

1. ขอบเขตด้านประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษา เป็นผู้ใช้บริการท่าเทียบเรือ (นายเรือ/กัปตันเรือ) บริษัท ไออาร์พีซี จำกัด (มหาชน) จำนวน 140 คน (ที่มา: รายงานประจำเดือน Port Operation Control ท่าเรือไออาร์พีซี ประจำเดือน สิงหาคม, 2553) เลือกเป็นกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างของ Krejcie และ Morgan (1970, p.608) ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 103 คน

2. ขอบเขตด้านเนื้อหา

2.1 ตัวแปรอิสระ (independent variables) สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ นายเรือประเภท อายุ นายเรือ ประสบการณ์การนำเรือเข้าเทียบท่าเรือ และการศึกษา

2.2 ตัวแปรตาม (Dependent variables) ได้แก่ ระดับคุณภาพการให้บริการนำเรือเข้าเทียบท่าเรือ ไออาร์พีซีระยอง แบ่งออกเป็น การให้บริการด้านเรือ การให้บริการของพนักงาน การให้บริการติดต่อสื่อสาร เทคโนโลยี การให้บริการเครื่องมือทุนแรง การบริการ ด้านความปลอดภัย และสิ่งแวดล้อม

3. ขอบเขตด้านเวลา

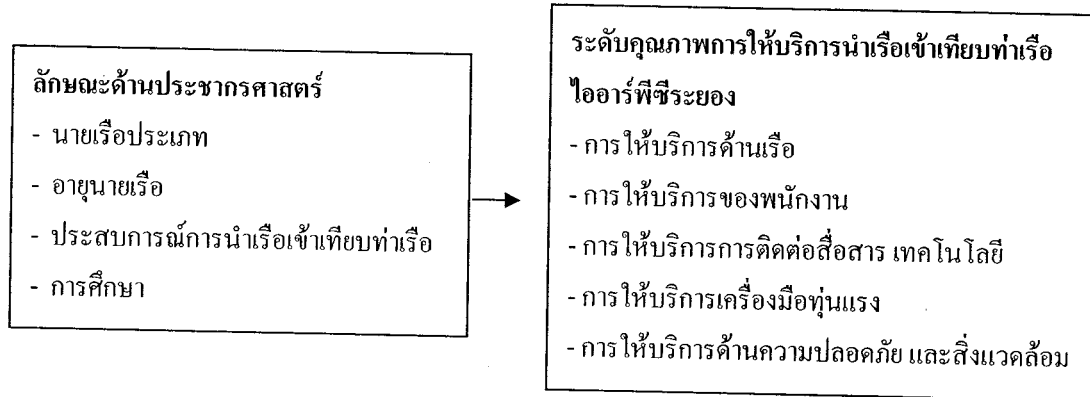
ระหว่างเดือน สิงหาคม ถึง เดือน ตุลาคม 2553

กรอบแนวคิดในการวิจัย

การวิจัยเรื่องคุณภาพการให้บริการนำเรือเข้าเทียบท่าเรือไออาร์พีซีระยองในทัศนะของผู้ใช้บริการ ผู้วิจัยได้ประยุกต์แนวคิดเกี่ยวกับ นโยบายการให้บริการท่าเรือ ขอ บริษัท ไออาร์พีซี จำกัด (มหาชน) มากำหนดกรอบแนวคิดในการวิจัยครั้งนี้

ตัวแปรอิสระ

ตัวแปรตาม

ภาพที่ 1.1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

นิยามศัพท์เฉพาะ

คุณภาพการให้บริการนำเรือเข้าเทียบท่า หมายถึง ระดับการบริการการนำเรือเข้าเทียบท่าเรือให้มีประสิทธิผล และให้เกิดประสิทธิภาพเกิดความพึงพอใจต่อผู้ใช้บริการมากที่สุด แบ่งออกเป็น การวางแผนเพื่อการนำเรือเข้าเทียบ การประสานงานเพื่อนำเรือเข้าเทียบ การประสานงานระหว่างเรือเทียบในท่า การดำเนินงานเพื่อให้เรือพร้อมออกจากท่าเทียบ การประสานงานเพื่อให้เรือออกจากท่าเทียบ ความปลอดภัยของกระบวนการเทียบเข้าเทียบเรือจนถึงเรือออกจากท่าเทียบ และ ภาระค่าใช้จ่ายในกิจกรรมการเข้าเทียบ

กลุ่มลูกค้าที่ใช้บริการท่าเรือไออาร์พีซี ระยอง ที่เป็นกลุ่มลูกค้าหลักที่เข้าถึงบริการของท่าเรืออย่างใกล้ชิด ได้แก่ นายเรือ หรือ กัปตันเรือ แบ่งตามลักษณะประชากรศาสตร์ออกเป็น 4 หัวข้อ ดังนี้

1. นายเรือประเภท (Ship Master) หมายถึง บุคคลที่ทำหน้าที่บริหารจัดการและควบคุมเรือทั้งลำแทนเจ้าของเรือ เพื่อให้เรือสามารถเดินเรือเข้าออกท่าเรือ และเดินเรือขนส่งสินค้าให้ถึงปลายทางอย่างปลอดภัย

2. อายุนายเรือ (Age) หมายถึง อายุเฉลี่ยของผู้ที่เป็นนายเรือ ที่สามารถบ่งบอกได้ถึง ความชำนาญงาน ประสบการณ์การทำงานในหน้าที่นายเรือ และประสบการณ์ที่ได้รับบริการจากท่าเรือ ไออาร์พีซีระยอง หรือท่าเรืออื่น ๆ

3. ประสบการณ์การนำเรือเข้าเทียบท่าเรือ (Marine Experience) หมายถึง จำนวนครั้งที่ นายเรือปฏิบัติหน้าที่ควบคุมเรือเข้าเทียบท่าเรือเพื่อการขนถ่ายสินค้า ไม่จำกัดเฉพาะท่าเรือไออาร์พีซี

4. ระดับการศึกษา (Education) หมายถึง ระดับการศึกษาของนายเรือทางด้านวิชาการ นอกเหนือจากการศึกษาอบรมวิชาชีพการเดินเรือ ซึ่งระดับการศึกษาจะมีผลต่อทักษะในการบริหารงาน และตัดสินใจด้านต่าง ๆ ในเรือ

ลักษณะการบริการ หมายถึง สิ่งที่ถูกค่าสังเกตเห็นได้จากการได้รับการบริการ และส่งผลต่อความพึงพอใจ ลักษณะการบริการแบ่งเป็น 5 ด้าน ดังนี้

1. การให้บริการด้านเรือ หมายถึง การสร้างระบบระเบียบวิธีปฏิบัติ เพื่อให้เกิดความพึงพอใจแก่ผู้มาใช้บริการ ถูกค่าสังเกตเห็นได้จากการได้รับการ

2. การให้บริการของพนักงาน หมายถึง พฤติกรรมการแสดงออกของบุคคลผู้ปฏิบัติงาน ที่ผู้ใช้บริการสังเกตเห็น และใช้บริการอยู่

3. การให้บริการการติดต่อสื่อสาร เทคโนโลยี ข้อมูลข่าวสาร หมายถึง ความถูกต้อง ครบถ้วน ความรวดเร็ว ของข้อมูลข่าวสาร การสื่อสารระหว่างท่าเรือกับเรือที่มีประสิทธิภาพ มีการปรับปรุงข้อมูลข่าวสารอยู่เสมอ

4. การให้บริการเครื่องมือทุ่นแรง หมายถึง เครื่องมือทุ่นแรง สิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ ที่ทันสมัยสำหรับท่าเรือ ที่ได้มาตรฐานสากล และพร้อมใช้งานตลอดเวลา

5. การให้บริการด้านความปลอดภัย และสิ่งแวดล้อม หมายถึง การรักษาความปลอดภัย ภายในท่าเรือ ความสะดวก ความสะอาดของระบบสาธารณูปโภค ตลอดจนระบบการจราจรภายในท่าเรือ

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. เพื่อเป็นประโยชน์ต่อผู้บริหารฝ่ายงานท่าเรือ ที่จะนำผลงานนี้ไปเป็นแนวทางในการพัฒนาปรับปรุงการให้บริการนำเรือเข้าเทียบท่าเรือให้เกิดประสิทธิผล และให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น อันจะส่งผลต่อความคล่องตัวในการนำเข้าและส่งออกสินค้าจากกลุ่ม โรงงาน ไออาร์พีซี ระยองสู่ตลาดภายในประเทศ และ ตลาดต่างประเทศ

2. เพื่อเป็นข้อมูลสำหรับใช้ปรับปรุงระบบงานท่าเรือ และกลยุทธ์ให้กับธุรกิจทางทะเล หรือ Marine BIZ